

МАЧАК У ЧИЗМАМА

БРАЋА ГРИМ

Имао неки млинар три сина, млин, магарца и мачка. Синови су мљели, магарац доносио жито и односио брашно, а мачак хватао мишеве. Кад је млинар умро, синови подијелише насљедство: најстарији доби млин, средњи магарца, а најмлађи мачка.

Растужи се он и стаде у себи говорити: "Ја сам најгоре прошао. Мој најстарији брат може мљети жито, други може јахати на магарцу, а што ћу ја с мачком? Могу од њега направити крзнене рукавице и то је све."

– Слушај, – проговори мачак који је изгледа разумио његове мусли – немој ме убити да би направио пар лоших рукавица. Наручи ти мени чизме тако да могу изаћи и показати се пред људима, па нећеш дуго чекати на моју помоћ.

Млинаруев син се зачуди мачковим ријечима, па како је баш у том тренутку наишао обућар, он га позва и рече да мачку узме мјеру за чизме.

Кад су чизме биле готове, мачак их навуче, узне врећу, наспе у њу мало жита, а при врху намјести узицу да се врећа може свезати, па је забаци на раме и оде на двије ноге као човјек. У тој земљи је владао цар који је волио јести јаребице, али невоља је била у томе што их је било тешко набавити. У шуми их је било колико хоћеш, али су биле тако опрезне да их ни један ловац није могао уловити. Мачак је то знао, па науми окушати срећу. Кад стиже у шуму, рашири врећу, разастре жито, па један крај узице стави у траву, а други иза грма. Ту се сакри па, притајивши се, поче проматрати. Јаребице се ускоро појавише, опазише жито, па једна за другом почеше скакати у врећу. Кад их је у врећи било већ прилично, мачак притрча и повуче узицу. Забаци врећу на леђа и упути се равно у царев двор. Кад стиже, стражар викну:

– Стој! Куда ћеш?

А мачак ни пет ни шест већ одговори:

– Цару.

– Јеси ли луд, – рече стражар – мачак да иде цару!

– Пусти га – рече други стражар. – Знаш да цара често досадно. Можда ће га мачак развеселити фрктањем и мијаукањем.

И тако мачак изађе пред цара. Дубоко се поклони и рече:

– Мој господар, гроф... – па ту изговори неко замршено и отмјено име – препоручује се господару цару и шаље ове јаребице које су се ухватиле у његову замку.

Цару се толико засјајише очи над лијепим и угојеним јаребицама да се надуо од радости, па нареди да мачку из ризнице у ону врећу наспу толико злата колико може понијети. На расанку му рече:

– Однеси то својем господару и захвали му на поклону.

За то вријеме је сироти млинарев син сједио крај прозора и с главом подбоченом рукама размишљао како је посљедњи новчић дао за мачкове чизме – а шта му може мачак донијети? Кад, ето ти мачка, бубну на врата, збаци врећу, развеза је, истресе злато и рече:

– Ово ти је за чизме, а цар те поздравља и пуно ти се захваљује.

Млинарев син се обрадова злату, али никако није могао схватити како је мачак до њега дошао. Свлачећи чизме, мачак му све исприча, а онда рече:

– Ето, сад имаш довољно новаца, али неће на овоме остати. Сутра ћу опет обући чизме и учинити те још богатијим. Да знаш, цару сам рекао да си ти гроф.

Сутрадан, као што рече, мачак навуче чизме па опет крену у шуму и однесе цару још богатији улов. Тако је било скоро свакога дана. Мачак је доносио кући злато, а цар га је толико заволио да му је допустио улазити и излазити код њега без најаве и шврљати по дворцу до миле воље. Једном се тако мацан гријао крај огњишта у царевој кухињи, кад наиђе кочијаш и поче псовати:

– Бестрага и цар и принцеза! Баш сам хтио отићи у крчму пити и картати, а ево морам их возити у шетњу до језера.

Кад мачак то чу, пожури кући и рече своме господару:

– Ако желиш постати гроф, пођи са мном на језеро и купај се у њему.

Млинарев син се зачуди мачковим ријечима, али га послуша, пође за њим, свуче се до гола и скочи у воду. Мачак му узео одјећу, однесе је и сакри. Само што то обави, довезе се цар.

Мачак одмах поче кукати и јаукати:

– Ах, милостиви царе! Мој се господар купао у овом језеру, а наишао лопов и украо му одјећу. Ено господина грофа у води, не може од срама испливати, а ако дуго остане, прехладити ће се и умријети.

Кад је то чуо, цар нареди кочијашу да стане, па посла човјека из своје пратње трком у дворац да донесе једно његово одијело. Млинарев син обуче раскошну одјећу, а како га је цар већ познавао као грофа који му шаље јаребице, позва га поред себе у кочију. Царева кћи се томе обрадова, јер је млади гроф био лијеп и одмах јој се свидио. Мачак је, међутим, отрчао прије њих, па кад стиже до неке велике ливаде гдје је преко сто људи косило траву, упита их:

– Људи, чија је ово ливада?

– Великог чаробњака, – одговорише му.

– Слушајте, сад ће се овуда провести цар. Кад упита чија је ливада, ви одговорите: грофова. Ако тако не кажете, сви ћете бити побијени.

Онда одјури даље и стиже до њиве под житом, тако велике да јој се није видио крај, а на њој је жњело преко двјеста жетелаца.

– Народе, чије је ово жито? – опет ће мачак.

– Чаробњаково – одговорише му.

– Послушајте, сад ће се овуда провести цар, па кад упита чије је жито, ви

одговорите: грофово. Ако тако не кажете, сви ћете бити убијени.
Стиже тако мачак и до једне лијепе шуме, у којој је преко три стотине дрвосјеча обарало и цијепало храстовину.

– Људи, чија је ово шума?

– Чаробњакова.

– Слушајте ме добро, сад ће се овуда провести цар, па кад упита чија је шума, ви одговорите: грофова. Ако тако не кажете, сви ћете бити побијени.

Људи су се чудили и гледали за њим а мачак оде даље. Како је изгледао необично и ходао у чизмама на двије ноге као човјек, они га се уплашише. Тако мачак стиже и до чаробњаковог дворца, дрско уђе унутра, стаде пред чаробњака и поклони се.

Овај га презриво погледа и упита што жели. Мачак се опет поклони и рече:

– Прича се, милостиви, како се можеш, по вољи претворити у било коју животињу. Што се тиче пса, лисице или вука, то бих још и повјеровао. Али да се можеш претворити и у слона, то ми се чини сасвим немогуће, па сам се дошао сам увјерити.

Чаробњак му охоло одговори:

– Ништа лакше, – па се у трену и претвори у слона.

– То је величанствено, – усхићено ће мачак – али можеш ли се претворити у лава?

– И то је за мене ситница – рече чаробњак и у трену се пред њим створи лав.

Мачак се направи да је уплашен па узвикну:

– Ох! Ово је дивно и невиђено, то нисам могао ни сањати. Али још чудније би било кад би се могао претворити и у тако малену животињицу као што је миш. Ти сигурно можеш боље од било којег чаробњака на свијету, али ми се чини да би то и за тебе било претешко.

Кад је чуо ове слатке ријечи, чаробњак се сав растопи од милине па одговори:

– Како да не, мачкићу мој, могу ја и то – па зачас почне скакутати по соби претворен у миша. Мачак скочи, улови га и поједе.

За то вријеме, цар се возио у кочијама са грофом и принцезом, и у то стигоше до оне велике ливаде.

– Чија је ово ливада? – упита цар.

– Господина грофа – повикаше људи, како им је мачак наредио.

– Лијеп комад земље, господине грофе – рече цар. Кренуше даље и стигоше до великог житног поља.

– Чије је ово жито? – упита цар.

– Господина грофа – опет му одговорише.

– Ах, ох, господине грофе, лијепо имање! – рече цар. Стигоше тако и до велике шуме.

– Чији је ово гај, људи?

– Господина грофа.

Цар се још више зачуди па рече:

– Ви сте веома богат човјек, господине грофе, скоро да ни сам немам овако дивну

шуму.

Коначно стигоше и до чаробњаковог дворца. Мачак је чекао горе на степеницама, а кад се кочија заустави, он сјури, отвори врата и рече:

– Господару, добродошли у замак мога господина грофа и он је сретан због части коју му чините.

Цар изађе из кочије и задиви се прекрасном дворцу који је био већи и љепши од његовог, а гроф поведе принцезу уз степенице у дворану која је блистала од злата и драгог камења.

Тада гроф испроси принцезу, а кад је цар умро, он га наслиједи и постаде цар те земље, а мачак у чизмама његов први министар.

-